

Hospodářská kriminalita a její prevence

Abstrakt

Diplomová práce se zabývá problematikou hospodářské kriminality a možnostmi její prevence. Hospodářská kriminalita je specifický a sofistikovaný druh kriminality, jenž není součástí kriminality obecné. Představuje závažnou hrozbu pro ekonomickou stabilitu a integritu trhů, přičemž její dopady jsou patrné na úrovni jednotlivců, podniků i národních ekonomik. Proto je důležité se tomuto tématu hlouběji věnovat.

Hlavním cílem diplomové práce je přispět k pochopení pojmu hospodářské kriminality, který není definován jednotně, včetně vymezení její podobnosti s kriminalitou majetkovou. Popsat historický vývoj hospodářské kriminality a proměnu její role v právním řádu České republiky od roku 1989 po současné vnímání. Včetně popisu osobnosti pachatele a jeho motivace, vymezení skutkových podstat jednotlivých hospodářských trestných činů a průběhu vyšetřování. V neposlední řadě pak sankcionování pachatelů a popis jednotlivých preventivních strategií včetně návrhu konkrétních opatření vedoucích ke snížení výskytu hospodářských trestných činů.

Práce je členěna do sedmi kapitol. V každé kapitole se snažím rozebrat podstatné znaky hospodářské kriminality, aby v samotném závěru mohl čtenář nevnímat jaké trestné činy do ní náleží a zároveň jakých preventivních metod je vhodné v boji proti hospodářské kriminalitě zaujmout.

První kapitola pracuje s etymologií pojmu hospodářské kriminality včetně jejího srovnání s kriminalitou majetkovou, se kterou bývá zaměňována.

Druhá kapitola se věnuje historickému právnímu exkurzu od roku 1989 po současnost. V této kapitole se věnuji postavení hospodářské kriminality v právním řádu České republiky. Zmiňuji se o nejznámějších kauzách 20. a 21. století a v té době častému tunelování společností.

Třetí kapitola vymezuje jednotlivé druhy hospodářských trestných činů (*de lege lata*) včetně těch, které do hlavy VI nenáleží, ale s hospodářskou kriminalitou jsou spojované.

Ve čtvrté kapitole se věnuji osobnosti a motivaci pachatele. Důkladněji pak věnuji pozornost právníckým osobám jakožto pachatelům.

Pátá kapitola pojednává o časově náročném vyšetřování jednotlivých trestných činů hospodářské kriminality v obecné rovině. Popisují zde jednotlivé kritické faktory, které vyšetřování a odhalování hospodářské kriminality zabraňují.

Šestá kapitola je věnována sankcionování, které je ve spojitosti s prevencí velmi diskutovaným tématem, jenž prochází změnami.

V poslední sedmé kapitole se rozepisují o problematice preventivních opatřeních, která nejsou jednotná pro všechny trestné činy. Model prevence hospodářské kriminality je mnohem vrstevnatější než model prevence úspěšně aplikovatelný na kriminalitu obecnou. Proto si hospodářská kriminalita žádá vlastní a mnohdy sofistikovanější modely prevence. Současně uvádím nové preventivní postupy, které mají potenciál v boji proti hospodářské kriminalitě.

Výsledky mé práce ukazují na potřebu komplexního přístupu, který zahrnuje spolupráci mezi státními institucemi, soukromým sektorem a mezinárodními organizacemi. Důraz je kladen na zvyšování obecného povědomí, posilování právního rámce a využití moderních technologií pro efektivnější odhalování a prevenci hospodářské kriminality.

Klíčová slova: Hospodářská kriminalita, prevence, pachatelé hospodářské trestné činnosti, trestné činy hospodářské kriminality, trestní odpovědnost právníckých osob